



Januari 2021

LeidRAAD Omgevingswet

De rol van de raad binnen het proces van de invoering van de Omgevingswet in Smallingerland.

Inleiding

Dit is de LeidRAAD Omgevingswet voor de gemeenteraadsleden van Smallingerland. Doel is om u een kort en bondig overzicht te geven van de onderwerpen die u in 2020 al op de agenda heeft gehad en welke u nog kunt verwachten in 2021. Zo ziet u 'in een oogopslag' wanneer besluitvorming door de raad aan de orde is.

U heeft al vaker informatie van ons gehad over de gevolgen van de Omgevingswet: in ons Plan van Aanpak (2016), de update daarvan (najaar 2019) en in diverse presentaties. De laatste sessie die wij met uw raad hadden was op 3 maart 2020. Pascale Georgopoulou (VNG) schetste hoe en wanneer u 'aan zet' bent als raad. U gaf daarbij aan dat u behoefte heeft aan een duidelijk overzicht.

Vlak daarna kregen we te maken met de coronacrisis en (mede daardoor) het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet tot 1 januari 2022. Hierop is onze Routemap aangepast. Wij gaan met enthousiasme door met de voorbereidingen en nemen uw raad graag mee in dit proces.

Wij schetsen u de hoofdlijnen in deze LeidRAAD. Per thema geven we een korte omschrijving en de planning aan. De aangepaste planning en het voorstel tot wijze van behandeling in de raad is op 12 november 2020 afgestemd met de gemeenteraad. Randvoorwaarde voor de uitvoering van de LeidRAAD Omgevingswet is het beschikbaar komen van de benodigde financiën voor de implementatie van de Omgevingswet in Smallingerland. Daarbij geldt dat landelijke ontwikkelingen en de samenwerking op Friese schaal aanleiding kunnen zijn van deze planning af te wijken.

Bij de daadwerkelijke behandeling van de verschillende onderwerpen in de raad komen verschillende keuzes, scenario's en overwegingen aan de orde en worden de onderwerpen meer uitgediept.

Op de website van de VNG vindt u meer achtergrondinformatie. Daarop staan bijvoorbeeld de links naar de podcasts van Pascale Georgopoulou, zodat u zich eventueel verder in het onderwerp kunt verdiepen.

<https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/omgevingswet-voor-raadsleden>

<https://vng.nl/nieuws/podcast-de-raad-en-de-omgevingswet-vergunningverlening>

<https://vng.nl/nieuws/de-bruidsschat-en-de-raad>

Heeft u verder nog vragen, dan horen wij dat graag.

Maria le Roy,

wethouder Omgevingswet



Omgevingsvisie

1.1

Strategische Koers en Ontwerp Omgevingsvisie

Omschrijving

De Strategische Koers is de eerste stap op weg naar de op te stellen gemeentelijke Omgevingsvisie. In de Strategische Koers zijn de ideeën en bijdragen van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en (mede)overheden gestroomlijnd. Hiermee hebben we bereikt dat de hoofdcontouren voor de uiteindelijke Omgevingsvisie zijn geschetst. De Strategische Koers is vooral richtinggevend en nog niet op alle onderdelen integraal uitgewerkt. Dit gebeurt in een volgende stap, waarin de Strategische Koers in een Ontwerp Omgevingsvisie verder wordt uitgewerkt.

In de Ontwerp Omgevingsvisie wordt het beoogd toekomstbeeld voor de fysieke leefomgeving van Smallingerland in 2040 beschreven. Ook spreekt de visie zich uit over de rol die de gemeente voor zichzelf en anderen ziet ten aanzien van de uitgesproken ambities en waarden. De wijze van reguleren wordt uiteindelijk bepaald in het Omgevingsplan.

Planning

- De Strategische Koers is inmiddels behandeld in de Raad.
- Ontwerp Omgevingsvisie gereed: mei 2021
- Presentatie Ontwerp Omgevingsvisie in de raad: juni 2021

Voorstel voor behandeling in de raad:

Strategische Koers vastgesteld door Raad op 20 oktober 2020.

De Ontwerp Omgevingsvisie wordt voor de zomer 2021 aan de raad gepresenteerd (e.e.a. volgens het Projectplan).

1.2

Omgevingsvisie vaststellen

Omschrijving

Nadat de Ontwerp Omgevingsvisie in de Inspraak is geweest, worden de binnengekomen reacties van een antwoord voorzien en gebundeld in een Reactienota. De definitieve Omgevingsvisie wordt ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Planning

- Inspraak Ontwerp Omgevingsvisie: augustus - september 2021
- Vaststelling van de Omgevingsvisie door de raad in Q4 2021.

Voorstel voor behandeling in de raad:

Vaststelling van de Omgevingsvisie door de raad in Q4 2021.





Omgevingsplan

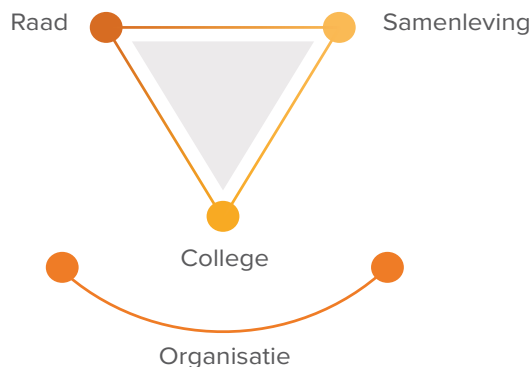
Afstemming rollen

De invoering van de Omgevingswet vraagt om inspanning en samenwerking van vier spelers: Raad, college, organisatie en samenleving. Ieder vanuit de eigen positie, rol en verantwoordelijkheid.

Tijdens het proces moeten er keuzes gemaakt worden. Het is belangrijk dat elke speler zijn eigen rol en verantwoordelijkheid neemt, maar ook dat we dit goed met elkaar afstemmen en zo dezelfde koers blijven varen. Daarom zijn er afspraken tussen het college en de raad nodig over de manier waarop zij willen samenwerken onder de Omgevingswet.

Uw raad stelt de kaders vast op het gebied van de fysieke leefomgeving door het vaststellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Het college is bevoegd om van het omgevingsplan af te wijken, waarbij de raad een niet-bindend adviesrecht heeft. In specifieke gevallen geldt er wel een bindend adviesrecht voor de raad.

De raad kan ook de bevoegdheid tot het gedeeltelijk herzien van het omgevingsplan aan het college delegeren. In welke gevallen zou van deze mogelijkheid gebruik gemaakt kunnen worden? Over deze punten worden afspraken gemaakt.



Adviesrecht raad

Omschrijving

Onder de Omgevingswet vervalt de Verklaring van geen bedenkingen (VVGB). Er kan dan via een omgevingsplanbesluit worden afgeweken van het Omgevingsplan. Dit besluit is een bevoegdheid van het college van Burgemeester en Wethouders. De gemeenteraad kan besluiten om gebruik te maken van haar adviesrecht (artikel 16.15 Omgevingswet). De raad zal hiervoor de categorieën moeten aanwijzen waar zij haar adviesrecht van toepassing wil verklaren.

In het raadsvoorstel is opgenomen dat de raad haar adviesrecht in de zin van artikel 16.15 Omgevingswet uitoefent op:

1. alle aanvragen die vallen binnen het bestemmingsplan Buitengebied;
2. alle aanvragen waarop naar aanleiding van het ontwerpbesluit zienswijzen zijn ingediend;
3. Punt 1 is niet van toepassing voor aanvragen die passen binnen de “Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied”, vastgesteld op 1 november 2011 door de gemeenteraad.

Daarbij is bepaald dat het besluit, als bedoeld onder 1 t/m 3, gelijktijdig in werking treedt met de Omgevingswet.

Deze werkwijze evalueren we na een jaar na inwerkingtreding of zoveel eerder als wenselijk blijkt.

Planning

Dit raadsvoorstel is inmiddels behandeld in de Raad.

Evaluatie

U was gewend om elk jaar een overzicht te ontvangen van de verleende omgevingsvergunningen, waarbij inzichtelijk werd gemaakt welke vergunningen er zijn verleend op grond van het delegatiebesluit en welke vergunning op grond van een VVGB of advies van de gemeenteraad. Afsproken is om de voorgelegde werkwijze 1 jaar na inwerkingtreding te evalueren of zoveel eerder als wenselijk blijkt. Dan kunt u wellicht de categorieën waarop u uw adviesrecht wilt gebruiken aanpassen.

Behandeling in de raad

Vastgesteld door Raad op 8 september 2020

Transitieperiode Omgevingsplan

Omschrijving

De Startnotitie ambitiebepaling Omgevingsplan is in april 2020 met uw raad afgestemd. De reacties hierop zijn verwerkt en in juni 2020 door middel van een Reactienota teruggekoppeld naar de raadsleden. Er wordt nu een raadsvoorstel voorbereid waarin dit wordt verwerkt, waarbij een relatie wordt gelegd met het vervolgtraject en de wijze waarop de Raad daarbij wordt betrokken. Uitgangspunt van de Startnotitie is een stapsgewijze aanpak (ambitie 2). Dit betekent dat laag voor laag het tijdelijke omgevingsplan wordt omgezet naar een omgevingsplan voor het gehele gemeentelijke grondgebied. De komende jaren zullen voor verschillende gebieden (deel)omgevingsplannen worden opgesteld die uiteindelijk gezamenlijk het omgevingsplan vormen. De lagen zijn niet alleen geografisch bepaald, ook worden verordeningen en de 'bruidsschat' vertaald naar het omgevingsplan.

Planning

- Raadsvoorstel Startnotitie ambitiebepaling Omgevingsplan: maart 2021
- Start voorbereidingen stapsgewijze aanpak conform Startnotitie: maart 2021
- Voorstel voor behandeling in de Raad
- In maart 2021 ontvangt de raad een raadsvoorstel voor de Startnotitie ambitiebepaling Omgevingsplan.

Ontwerprichtlijnen / Handboek Omgevingsplan 1.0

Omschrijving

We werken toe naar een gemeentelijke standaard voor het Omgevingsplan dat wordt vastgelegd in het Handboek Omgevingsplan. Het is van belang dat de Omgevingsplannen dezelfde structuur en opzet krijgen. Vanwege de nieuwheid, de keuzevrijheid qua systematiek en de reikwijdte van het Omgevingsplan is het ondoenlijk om in één keer een handboek te maken dat volledig dekkend is. Het Handboek 1.0 is een dynamisch document dat stapsgewijs wordt aangevuld en aangepast aan nieuwe ontwikkelingen, nieuwe inzichten en ervaringen met reeds eerder opgestelde omgevingsplannen. Parallel aan het opstellen van het Handboek wordt een pilot voor een eerste Omgevingsplan voor een dorp opgezet. Hiermee geven we uitvoering aan de Startnotitie omgevingsplan Smallingerland.

Planning

- Start werkzaamheden Handboek Omgevingsplan 1.0: november 2020
- Interactieve sessie raad over concept Handboek 1.0: april 2021
- Handboek 1.0 gereed: mei 2021
- Voorstel voor behandeling in de raad:
- In juni 2021 ontvangt de raad een raadsvoorstel voor het Handboek Omgevingsplan 1.0.

2.5

Bruidsschat

Omschrijving

Samen met de gemeenten Heerenveen, Sud West Fryslân en De Fryske Marren wordt de Bruidsschat onderzocht. Daarbij wordt verkend op welke wijze de gemeenten individueel gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om lokaal maatwerk in het omgevingsplan op te nemen.

Planning

- Start werkzaamheden juli 2020
- Analyse en keuzevoorstellen bruidsschat maart 2021

Voorstel voor behandeling in de raad:

In Juni 2021 ontvangt de Raad een raadsvoorstel voor de bruidsschat

2.6

Verordening fysieke leefomgeving

Omschrijving:

Het doel is om de relevante voorschriften van de verschillende gemeentelijke verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving samen te voegen tot één integrale Verordening fysieke leefomgeving voor Smallingerland. Door dit te bundelen kunnen deze gemeentelijke voorschriften vervolgens in één keer worden overgeheveld naar het Omgevingsplan.

Het gaat om lokale regels uit:

- Algemene plaatselijke verordening (Apv);
- Bouwverordening;
- Monumentenverordening;
- Verordening geurhinder en veehouderij en
- Telecommunicatieverordening.

Mogelijk dat andere verordeningen hier in een later stadium nog bij aanhaken.

Er is een plan van Aanpak opgesteld met 3 fases:

Fase 1: ontwerp (hoe het nu is)

inventarisatie van de huidige stand van zaken en dat integreren in één ontwerp verordening. Dit is als het ware een nulmeting: waar staan we nu? (Beleidsneutraal)

Fase 2: beleidsafwegingen (hoe het zou moeten)

Regels schrappen of aanpassen?

Fase 3: formalisatie (hoe het wordt)

Planning

Fase 1 is gestart en loopt tot en met maart 2021. Dan moet er een eerste ontwerp van de Verordening klaar zijn. De raad wordt geïnformeerd op het moment dat dit ontwerp klaar is en het plan van aanpak voor fase 2 gereed is.

Voorstel voor behandeling in de raad:

De raad zal worden gevraagd die verordening vast te stellen, eind 2021 (voor inwerkingtreding Omgevingswet) òf de raad wordt gevraagd om hiervoor na 1-1-2022 (na inwerkingtreding Omgevingswet) een afzonderlijk omgevingsplan vast te stellen. Hiervoor volgt nog nader advies in het plan van aanpak.



Diverse onderwerpen

3.1

Aanvullingssporen en overdracht bevoegdheden

Omschrijving

Er zijn in het stelsel vier aanvullingswetten die nog in de Omgevingswet worden opgenomen. Dit zijn: de aanvullingswet natuur, grondeigendom, geluid en bodem. Met name de laatste twee, geluid en bodem, brengen verschuivingen met zich mee van bevoegdheden van de provincie naar gemeenten. In onze gemeente zijn op deze terreinen in de loop van de tijd al diverse wijzigingen doorgevoerd. Wij zetten op een rij of en zo ja welke aanpassingen op deze vlakken nog nodig zijn. Mochten er keuzes te maken zijn, dan zullen wij die te zijner tijd met u delen.

Voorstel voor behandeling in de raad

De betreffende onderdelen worden afzonderlijk aan de Raad voorgelegd wanneer uit inventarisatie blijkt dat er keuzes zijn te maken over de overdracht van bevoegdheden. Hiervoor wordt het reguliere besluitvormingsproces (Ronde tafel, debat, besluit) doorlopen.

3.2

Participatierichtlijnen / Participatiebeleid

Omschrijving

Hoewel de Omgevingswet participatie hoog in het vaandel heeft staan, is het voor initiatiefnemers niet verplicht te participeren. Bij een aanvraag omgevingsvergunning kunnen zij aangeven of zij wel of niet hebben geparticipeerd. In het Omgevingsplan kan worden vastgelegd aan welke randvoorwaarden het participatieproces in het geval van buitenplannen afwijken van het Omgevingsplan moet voldoen. Welke rol neemt de gemeente op zich bij participatie, of blijft het de volledige verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar? Wanneer is er voldoende geparticipeerd en wat moet de uitkomst zijn van een participatietraject?

Planning

- Informele raadsbijeenkomst voorbereiding participatiekader: juni 2021
- Vaststelling participatiekader in de Raad: september/oktober 2021

Voorstel voor behandeling in de raad:

Er liggen al verschillende nota's en werkwijzen waarin participatierichtlijnen worden omschreven. Wij komen met een voorstel voor een richtlijn die Omgevingswetproof is. De richtlijn kan via het reguliere traject, ronde tafel debatronde en besluitvormingsronde, door de raad worden vastgesteld. De richtlijnen lopen vooruit op het nog vast te stellen Omgevingsplan, zodat voor inwerkingtreding van het Omgevingsplan al gewerkt wordt volgens de participatierichtlijnen.

3.3

Commissie ruimtelijke kwaliteit

Omschrijving

De taken en bevoegdheden van de huidige welstandscommissie en monumentencommissie vervallen van rechtswege. De Omgevingswet voorziet niet in overgangsrecht. Gemeenten worden geacht voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit in te stellen. De minimale wettelijke taak van de gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit is het uitbrengen van advies over vergunningsaanvragen voor rijksmonumenten. Een bredere taakstelling is ook mogelijk. In VFG-verband wordt hiervoor een voorstel voorbereid.

Planning

Raadsvoorstel commissie ruimtelijke kwaliteit: vóór juni 2021 (mede afhankelijk van planning VFG).

Voorstel behandeling in raad

Raadsvoorstel gewenste invulling en inrichting commissie ruimtelijke kwaliteit.

3.4

Strategie- en scenariobepaling vergunningverlening

Omschrijving

Per 1 januari 2022 moeten we via het DSO ingediende vergunningaanvragen, meldingen en informatieverplichtingen kunnen ontvangen en maken we hiervoor gebruik van systemen die voldoen aan de landelijke eisen. We zijn dan voorbereid op de vergunning-procedure (met 8 weken als standaard) en zorgen dat initiatiefnemers binnen de wettelijke termijnen een samenhangend besluit krijgen. We moeten initiatiefnemers meervoudige vergunningen kunnen verlenen (verschillende activiteiten via één vergunning). Er wordt gewerkt aan gezamenlijke afspraken met ketenpartners.

We richten een uitgebreid vooroverleg in. Dit in de vorm van een intake- en omgevingstafel. Complexe plannen worden binnen de omgevingstafel behandeld tot een uitgewerkt plan.

Planning

Uiterlijk september 2021 wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de inrichting van de intake- en omgevingstafel in Smallingerland. Voorstel voor behandeling in de raad:

Hiervoor is geen besluitvorming van de Raad benodigd. De gemeenteraad wordt op de gebruikelijke wijze geïnformeerd.

3.5

Legesverordening

Omschrijving

De legesverordening moet worden aangepast aan de nieuwe terminologie van de Omgevingswet, zodat wij leges kunnen heffen voor diensten die onder de Omgevingswet vallen. Dit is vooral een technische omzetting.

Daarnaast is er de mogelijkheid om nieuwe beleids- en inrichtingskeuzes voor de legesverordening te maken op basis van het nieuwe stelsel van de Omgevingswet. Deze keuzes kunnen we pas goed maken wanneer we de gemeentelijke beleidsuitgangspunten voor de verschillende onderdelen (o.a. Omgevingsplan, bruidschat, handhaving/toezicht en dienstverlening) hebben bepaald. Onderdeel hiervan is het al dan niet vergunnings- of meldingsplichtig maken van activiteiten.

Planning

In twee stappen.

Eerst vooral een technische omzetting, op zijn vroegst in oktober 2021, maar uiterlijk december 2021. Dit kan in het formele traject van de vaststelling van de legesverordening.

De vervolgstap met nieuwe beleids- en inrichtingskeuzes op basis van het nieuwe stelsel maken we in de loop van 2022, nadat we de beleidskeuzes op de verschillende onderdelen hebben gemaakt. Hiervoor volgt dan tzt een afzonderlijk raadsvoorstel.

Voorstel behandeling in raad

Voorgesteld wordt om in het reguliere spoor van de vaststelling van de legesverordening in 2021 eerst een technische omzetting maken. Voor de vervolgstap met nieuwe beleids- en inrichtingskeuzes volgt een afzonderlijk raadsvoorstel in de loop van 2022.

3.6

Financiële aspecten

Omschrijving

De implementatiekosten en structurele lasten als gevolg van de Omgevingswet voor de periode 2021 – 2024 zijn middels een raadsamendement uit het beleidsplan 2021 – 2024 geschrapt. Daarvoor is op korte termijn een nieuw besluit nodig. Duidelijk is dat de implementatie van de Omgevingswet ook structurele effecten zal hebben op de gemeentelijke organisatie. De stelselwijziging biedt veel decentrale beleidsruimte en daarmee keuze vrijheid op lokaal niveau. Keuzes die ook effect gaan hebben op organisatie en financiën. De VNG heeft een tool/werkwijze ontwikkeld om deze effecten in beeld te brengen, waarvan de eerste sessie wordt getest en daarna verder wordt uitgerold.

Planning

- Financiën 2021 e.v. in afzonderlijk raadsvoorstel(len).
- Beeld van structurele effecten: medio 2021.

Voorstel voor behandeling in de raad:

De benodigde financiën 2021 – 2024 zijn op dit moment niet opgenomen in de begroting. Hiervoor is een nieuw besluit nodig. Informatievoorziening over de structurele effecten wordt – voor zover al mogelijk – meegenomen in de perspectiefnota cq. het beleidsplan 2022 – 2025.



B1

Bijlage: planningstabel

Onderwerp	Thema		Aanbieding van de Raad
Omgevingsvisie	1. Strategische koers	→	GEREED (is vastgesteld)
	2. Ontwerp-omgevingsvisie	→	Juni 2021
	3. Vaststelling omgevingsvisie	→	Eind 2021
Adviesrecht Raad	1. Besluitvorming en evaluatie	→	GEREED (is vastgesteld)
Omgevingsplan	1. Transitieperiode, aanpak en ambitiebepaling raadsvoorstel	→	Maart 2021
	2. Ontwerprichtlijnen / handboek	→	Mei 2021 interactieve raadsbijeenkomst
	3. Raadsvoorstel	→	Juni 2021
Bruidsschat	1. Aanpak en implementatie, raadsvoorstel	→	Juni 2021
Verordening fysieke leefomgeving	1. Voorstel aanpak en implementatie	→	Medio 2021, afhankelijk van keuze
Aanvullingssporen	1. Overdracht bevoegdheden	→	Afhankelijk van inventarisatie
Participatiebeleid	1. Participatiekader	→	Juni 2021 informele raadsbijeenkomst
	2. Raadsvoorstel	→	September/oktober 2021
Commissie ruimtelijke kwaliteit	1. Raadsvoorstel invulling	→	Juni 2021, mede afhankelijk van planning VFG
Vergunningverlening	1. Strategie en scenariobepaling intake & omgevingstafel	→	September 2021
Legesverordening	1. Regulier spoor	→	Eind 2021
	2. Beleids- en inrichtingskeuzes	→	2022
Financiële aspecten	1. Implementatiebudget t/m 2024	→	Nieuw besluit nodig
	2. Financiële effecten	→	Perspectiefnota / Beleidsplan 2022-2025

LeidRAAD Omgevingswet
